

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Slemenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 168.

V Ljubljani, v četrtek 25. julija 1895.

Letnik XXIII.

Deželni zbor kranjski.

Deželni odbor kranjski je včeraj predložil deželnemu zboru obširno poročilo o naredbah, katere je ukrenil vsled potresa, in o poškodbah na deželnih hišah. Temu poročilu povzamemo nastopno:

Sijajni vzgled presvetlega cesarja posnemajoč so hitele vse dežele cesarstva izkazovati resnično človekoljubje in, čuteč se celokupne, tekmovali so vsi narodi brez razločka narečnosti, da bi obilo pomagali naši bridko prizadeti kronovini. S srčnimi izrazi živega sočutja o grozni nesreči so došla deželni odboru naslednja darila, katera so poslali: deželni odbor tirolski 1000 gld., deželni odbor predaleški 200 gld., deželni odbor bukovinski 500 gld., deželni odbor dalmatinski 500 gld., deželno pomočno društvo „Rudečega križa“ za Kranjsko 400 gld., Julij baron pl. Born 1000 gld., dunajsko lombardna in eskomptna banka 500 gld., župan kninski A. Ratič 144 gld. 50 kr. kot naberek med meščani kninskimi, Franc Sakser, vrednik v New-Yorku izhajajočega slovenskega lista „Glas Naroda“, 100 gld., dr. Josip Porzer na Dunaju 20 gld., „Narodna čitalnica“ v Kranju 60 gld., občina Hrenoviška na Notranjskem 101 gld. 20 kr. in neimenovana bita hoteča dama na Reki po c. kr. deželni predsedstvu v Ljubljani 100 gld. v razdelitev med bolnike, prizadete po potresu.

Deželni odbor je izrazil blagim darovalcem zahvalo za toplo sočutje in za poslane denarne zneske ter bode skrbel za to, da se denar razdeli po intencijah darovalcev.

Deželni odbor pa je bil tudi mnenja, da je dežela sama poklicana, olajšati bedo posebnost v deželni stolnem mestu Ljubljani ter je, nadejaje se, da bode visoki deželni zbor odobril ta korak, mestnemu magistratu v Ljubljani za napravo barak dal na razpolago 10.000 gld., ker je pred vsem šlo za to, da se deložiranim prebivalcem preskrbi stanovišča.

Mej stanovi v Ljubljani, katere je potres materialno bolj ali manj oškodoval, je bil tudi uradniški stan občutljivo zadet. Specijelno velja to tudi za deželne uradnike. Le-ti so zvečine zgubili vsled potresa svoja stanovanja, jedni so imeli škodo na svojem pohištvi, drugi so bili zopet primorani, poslati svojo obitelj na deželo, vrhu tega pa so morali zase plačevati vsakdanjo vožnjo po železnici in drago življenje po gostilnah. Uvažuje ta neugodni položaj, bil je deželni odbor mnenja, nadejaje se posledobnega odobrenja visokega deželnega zbora, da naj se deželnim uradnikom, paznikom in slugam dovolijo izvanredne mesečne doklade, in sicer za jedenkrat le za dobo od 15. aprila do konca meseca julija t. l. in to v nastopno navedeni izmeri: Uradniki I. in II. plačilnega razreda dobili so po 10% od plače in aktivitetne doklade; uradniki III. in IV. plačilnega razreda po 15%; uradniki V. in VI. plačilnega razreda, potem pomočni uradniki in slugi po 20%, od enakih užikov. Pazniki deželne prisilne delavnice dobili so po 20% od svojih mezd in stanarin, izvzeti so bili za meseca junij in julij le oni pazniki, kateri so bili odposlani k vnanjim oddelkom.

V smislu navedenega sklepa so se od 15. aprila do 30. julija 1895 izplačali sledeči zneski: deželnim uradnikom in slugam 1836 gld. 76 kr., zdravnikom, uradnikom in slugam deželnih dobrodelnih zavodov

782 gld. 50 kr., organom v dež. muzeja 94 gld. 76 kr., uradnikom in paznikom prisilne delavnice 859 gld. 27 kr.; vsega skupaj torej 3573 gld. 29 kr.

Ker je vsled potresa in vsled izvanrednih razmer, ki jih je povzročila ta katastrofa, prišlo v zadrege tudi učiteljsko osebje na mestnih javnih ljudskih šolah v Ljubljani, predlagal je c. kr. deželni šolski svet v Ljubljani z dopisem dne 9. maja 1895, da naj se tudi učiteljem v Ljubljani, dokler zopet ne nastopijo ugodnejše razmere, dovolijo doklade, in sicer tistim učiteljem, ki so oženjeni ter morajo preživljati družine, potem onim, ki so sicer samski, vendar pa morajo skrbeti za svojece, po 20%, ostalim pa po 15% aktivitetnih užikov. Z ozirom na izvanredne razmere bil je deželni odbor mnenja, da pritrdi temu nasvetu, toda z omejitvijo, da se doklade za enkrat izplačajo le za čas od 15. aprila do konca junija t. l., ker bi ne bilo dopustno, za daljšo dobo brez pritrjenja visokega deželnega zbora obremenjevati normalno-šolski zaklad s takimi dokladi. V poznejšem dopisu z dne 6. junija 1895, pa je c. kr. deželni šolski svet predlagal, da se take doklade, kakoršne so se dovolile mestnim učiteljem v Ljubljani, dovolijo tudi onim ljudskim učiteljem na deželi, kateri so bili po potresu prizadeti. Tudi tega nasveta deželni odbor ni mogel odkloniti, ter se je za dobo od 15. aprila do konca meseca junija 1895. leta izplačalo vseh doklad:

Za učitelje na mestnih šolah v Ljubljani 1173 gld. 68 kr., za šol. slugo na II. mestni ljudski šoli v Ljubljani 13 gld., za učitelje v ljubljanski okolici 547 gld., za učitelje kranjskega okraja 137 gld., kamniškega okraja 542 gld., postojnskega okraja 20 gld.; skupaj 2432 gld. 68 kr.

Kar se tiče po potresu povzročenih poškodb pri deželnih poslopih, zavarovalnega dela in pa dotičnih stroškov, poroča dež. odbor:

Ko so organi deželnega stavbinskega urada začeli preiskovati poškodbe pri deželnih poslopih, pokazalo se je takoj, da bode izvršitev zavarovalnega dela in odstranitev poškodb zahtevala toliko časa, da bodo navadna uradna opravila morala zastajati. Da bi se pa tako zastajanje dela vsaj za poznejši čas preprečilo in ker je bil deželni stavbinski urad vže tako ob normalnih razmerah z delom preobložen, deželni odbor ni mogel drugače, kot razpisati od visokega deželnega zbora v seji z dne 17. februarja 1894. l. sistemizovano mesto stavbinskega adjunkta, ter je to službo potem provizorno oddal upokojenemu c. kr. inženirju Josipu Žužku, ki jo bode v kratkem nastopil.

(Dalje.)

Črne bukve kmečkega stanu.

6. Norveško.*)

Tudi mrzli sever ne prizanaša žrtvam, ki jih pogoltuje novodobni Bal—kapitalizem. Za vzgled navajamo norveško državo, ki ima na prostoru 322.305 m² — 1.988.674 prebivalcev. Koncem leta 1892 se je cenilo vse norveško zemljišče, vse hiše in gozdi na 40 milijonov funtov sterlingov. In prav tedaj je bilo zemljiškega dolga vknjiženega nad 36 milijonov funtov sterlingov.

*) Norway. Notes on the condition of the Peasant Proprietors. London. 1893.

Petnajst šestnajstink vseh kmečkih posestev je že v popolni odvisnosti od kapitalizma. Vzlasti norveška banka in državna hipotečna banka imata ogromno svoto naloženo na njih. Pri dobri letini morajo plačevati kmetje jedno šestino vseh svojih žitnih pridelkov za obresti.

Če temu še pristojemo orjaški državni dolg 140.580.000 mark, kateremu se morajo plačevati tudi obresti, potem se ne smemo čuditi, če se trdi, da norveških kmetov kmalu ne bo. Vzlasti v ti državi se natančno vidi, da hipotečna banka ne more rešiti kmeta. Denar pač ložje dobi na posodo pri taki banki, toda z njo še bolj naravnost spravljajo kmeta v odvisnost od mejnarodnega kapitala.

Najbolj značilno je pa to, da se je ves ta nagli propad kmečkega stanu tudi na Norveškem razvil še le zadnja leta. Leta 1865 je bilo zemljiškega dolga krog 9 milijonov funtov sterlingov in do leta 1892 je narasel na 36 milijonov.

Skrb za veliki obrt je izrabila vse državne pripomočke; za kmeta se ni nobeden brigal. Podpirala se je trgovina, promet po morju, tako da ima primeroma majhna država 6739 jadernikov (z 1.493.503 tonami) in 767 parnikov (z 251.490 tonami), ki se pečajo samo s trgovino. Dovaža se vsako leto vrednosti za 230.170.500 mark; izvažajo pa za 153.097.875 mark; torej je promet primeroma zelo obsežen. Po tem sodéč, moremo imenovati gospodarske razmere na Norveškem zelo razvite; tudi splošno blagostanje se da sklepati iz teh števil. Toda vse to ne ustavlja propada najpomembnejšega stanu, vse to ne izbriše števil, katere smo preje navedli o kmečkem stanu.

Tudi z Norveškega vemo, kako so se še v 17. stoletju mogočno držali ondotni kmetje, kako pogumno so branili svojo slobodo, kako neustrahovano so zastopali svoje pravice. Sedaj je vse minulo. Kmetič se komaj toliko povspne, da plačuje svoje obresti; ob vsakem izvanrednem slučaju se ne more izkupati in njegovo posestvo se izgubi v kapitalističnem morju.

Leta 1247 je poslal papež Inocencij IV. svojega poslanika, kardinala Viljema Sabinskega, na Norveško, kjer je takrat vladal Hakon IV. Kmetje so tedaj trumoma prihajali h kardinalu, proséč ga, naj jim olajša tlačansko breme ali naj vsaj pri duhovnih posestvih jim da več slobode. Kardinal je poslušal priproste kmetiče in jim je ustregel s tem, da je kmete odvezal mnogih podložniških dolžnostij do skofov in da je tudi sicer vedno zastopal kmeto ne samo pravično, marveč tudi ugodno menenje.

Škoda, da je bilo to že tako zdavnej in da se sedaj več ne da ponoviti. Brez dvojbe bi norveški kmetje sedaj bolj potrebovali moza, ki bi jim pomagal, nego so ga leta 1247. Oj, da zopet vstane kardinal Viljem Sabinski, dovolj bi imel dela! Ne izpozna bi lepe poluteranjenosti norveške zemlje in njenih dobrih, a vedno bolj razpadajočih nižjih, pred vsem poljedelskih stanov. V 27 letih početvorenjen zemljiški dolg je hujše in nesrečnejše znamenje, nego tista mrva tlake in desetine, ki so jo časih dajali svoji gosposki.

Kardinala ni več; sedanji rod bi ga tudi ne poslušal, ker je zalibog po sili in zvijač-

nosti svojih vladarjev izgubil pravo vero in vsprejel Lutrovo. Protestantstvo je že v svojem bistvu razkrojilo in razdružilo ljudi in zato vidimo, da je ravno po protestantskih krajih se hitreje širil propad organizovanih stanov in da se je vsled tega pri njih tudi preje kapitalizem jel dvigati in kopati jamo kmečkemu stanu. O tem nam priča tudi umirajoči norveški kmečki stan.

Ljudsko šolstvo v Istri.

(Govor poslanca Spinčiča v drž. zboru dne 11. julija.)

Dovoljeno naj mi bo, da omenim nekoliko opazk nasproti gospodu poročevalcu. On je pripoznal potrebo hrvatskega ali sploh jednega slovanskega jezika na morskih obrežjih, ter je rekel, da bi bilo potrebno, da so pripravljali razredi na nautičnih šolah italijanski in hrvatski. Toda, ako je to prav za pripravljane razrede, je treba, da se tudi na nautičnih šolah samih poučuje v italijanskem in hrvatskem jeziku, in ravno vsled tega nismo bili popolno zadovoljni z dotičnim predlogom v budgetnem odseku, akoravno pripoznamo, da je s tem storjen vendar korak do zboljšanja.

Gospod predgovornik je govoril o higijeni, telovadbi in sploh o zboljšanju ljudskega šolstva. Tudi pri nas bi se lahko o tem govorilo, toda najvažneje, o čemer se pri nas mora govoriti, je ustanovitev ljudskih šol, katerih tako primankuje, posebno v Istriji.

Drugi lahko zboljšujejo šolstvo, mi pa moramo še le v jako mnogih slučajih zahtevati ustanovitve novih šol in pouka v maternem jeziku, kar je vendar najprimitivnejša zahteva glede našega pouka v ljudskih šolah.

Gospod predgovornik je omenjal tudi šolnine in jo vznčil kot nadlogo šolstva. Iz srca in s popolnim prepričanjem pritrjujem njegovemu mnenju in le še opomnim, da naj bi visoka naučna uprava povsod nasprotovala, koder se gre za to, da se vpelje šolnina, ker to bi oviralo bolj nego vse drugo šolstvo in poduk.

Zahvaliti se moram i budgetnemu odseku i blagorodnemu gospodu poročevalcu, da se je sprejel moj predlog, ki sem ga stavil v preteklem letu in čegar namen je bil, da se skrbi v prihodnjem proračunu za povišanje ustanov za učiteljsišča.

Potrebno je pri nas, da se ustanovi mnogo šol; toda, da se zamore poučevati na šolah, treba je učiteljev, in da se ti odgoje, so potrebne podpore; prvič namreč z ozirom na revno ljudstvo in drugič z ozirom na učiteljsišnike, ker, kakor znano, posvete se le najubožnejši mladeniči učiteljskemu stanu.

Priporočam ta predlog budgetnega odseka visoki zbornici, da ga vsprejme, in upam, da se bode ta tudi vsprejel. Priporočam pa tudi visoki vladi, da se ozira pri podporah na one, ki so najrevnejši in ki sicer ne dobe nikake, ali pa prav neznatne podpore od kake druge strani.

Kar se pa tiče ljudskih šol samih, bi ponovil rad predlog budgetnega odseka, ki se je prejšnje leto sprejel v zbornici, in ki zahteva, da se obrača na šolstvo v Primorju vsa skrb in se posebno preosnove postavne določbe, da je omogočen vsem šolskim otrokom šolski obisk in je poučavajo v materinščini za to zmožni učitelji. To so tri zelo važne točke, in ne morem se dovolj zahvaliti gospodu poročevalcu, budgetnemu odseku in visoki zbornici, da so se te sprejele.

Kako potreben je ta predlog v vseh treh točkah, namreč glede ustanovitve šol, kjer jih primankuje, glede vpeljave materinščine kot učni jezik, kjer še ta ni vpeljana, in glede pouka po zmožnih učiteljih, kakor je potrebno in opravičeno, razvidi se iz letnega poročila o ljudskem šolstvu v Istriji za leto 1892—93. Poročila za leto 1893—94 še nisem mogel dobiti.

Kako potrebna je ustanovitev ljudskih šol, je razvideti iz števila za šolo godnih otrok in onih, ki so šolo obiskovali, oziroma, ki je niso mogli obiskovati šole, ker je niso imeli.

V mejni grofni isterski je bilo v imenovanem šolskem letu 47.888 za šolo godnih otrok (Cujte! Cujte!), in od teh ni moglo obiskovati nobene šole 18.102 otrok, ker niso nobene imeli, (Cujte! Cujte!) in to so bili taki otroci, ki so bili telesno in duševno popolne razviti.

Toraj 18.102 šolskih otrok, ki le vsled tega niso obiskovali šole, ker je niso imeli. (Cujte! Cujte!) V različnih okrajih so ti tako razdeljeni, da je bilo v političnem okraju koprskem 4769, v političnem

okraju vološkem 1610, v političnem okraju pazinjskem 5832, v političnem okraju poreškem 1902, v političnem okraju puljskem 1109 in v političnem okraju lošinskem 2798 otrok, ki niso obiskovali šole, ker je niso imeli, in ti otroci, gospoda moja, so večinoma hrvatske ali slovenske narodnosti. To je razvidno iz istega letnega poročila in sicer iz števila šol, posebno iz števila učnih močij in šolskih razredov, ki so bili v ljudskih šolah v Istriji.

Povdarjam, da omenjam šolske razrede, oziroma učne moči le vsled tega, ker ni odvisen pouk ali število učiteljev od šole same, ampak od razredov, ktere ima šola. Na jedno-razrednici se zamore poučevati po zakonu le 79 ali k večjemu 99 učencev in na petrazrednici 399 učencev.

Toraj je velik razloček med šolami. Ne bodem omenjal posameznih okrajev, da ugodim želji gospoda predsednika, da se namreč kratko izrazim, navedel bodem le skupno število razredov v Istriji; kako so pa ti razdeljeni po posameznih okrajih, bodem pojasnil drugokrat.

V celi deželi je 163 italijanskih, 72 hrvatskih, 29 slovenskih razredov na 118.000 Italijanov, 140.000 Hrvatov in 44.000 Slovencev, tedaj je za 118.000 Italijanov 163 razredov na rednih šolah, za 140.000 Hrvatov pa le 72 razredov (Cujte!), toraj niti polovica prvih, in za 44.000 Slovencev 29 razredov.

K temu je še prištevati nekaj hrvatsko-italijanskih in slovensko-italijanskih ljudskih šol in šol za silo, katerih poprej nisem omenil. K prvim pa moram opomniti, da so večinoma v takih krajih, kjer ni nič ali zelo malo italijanskih prebivalcev, oziroma učencev; glede šol za silo pa moram hvaležno pripoznati, da se tam žrtvuje vsaj nekaj duhovnikov za pouk v ljudskih šolah, kjer ni redne šole.

Kaj je storila za nas v zadnjem času šolska uprava, bi lahko dokazal iz mnogih vzgledov, toda tudi ta svoja pojasnila hočem prihraniti za poznejše čase; danes naj zadostuje le ta opomba, da ni n. pr. v političnem okraju poreškem nobene hrvatske šole, akoravno je bilo tam pri zadnjem ljudskem štetju 11.000 Hrvatov. (Cujte!)

Sama vlada že ve najti kraje, koder ni nič šol, tako tudi one, koder se otroci ne poučujejo v maternem jeziku. Da so torej take šole in je potem takem odsekov predlog tudi v drugi točki popolno opravičen, nam pojasnjuje tudi poprej imenovano letno poročilo (bere): „Kot ovira prav — besedica „prav“ se je dostavila še le v novejšem času — povoljnega uspeha se izrecno omenja, da velik del učencev ne umeva učnega jezika na nekaterih šolah v deželi.“ To je torej vzrok nepovoljnega uspeha. In to poroča oblastvo, — kajti letno poročilo izdaja c. kr. deželna šolska oblast — od katere je večinoma, ako ne popolnoma, odvisen podučni uspeh te ali one šole, in ne vem, zakaj ne odstrani te ovire. Tudi tu ne bom danes navajal vzgledov iz posameznih okrajev. Te lahko najde tudi sama učna uprava. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. julija.

Mladočeht in prihodnja državnozborska večina. Zdi se, da pri Mladočehih vedno bolj prevladuje zmerna, politično previdnejša stranka. Dokaz zato je shod volilcev v Humpolcu, na katerem je celo dr. Gregor pozabil na svoj „ceterum censeo“: opozicijo treba nadaljevati do skrajnosti ter izjavil, da so Mladočehi pripravljeni vstopiti v večino, ako se jim dajo garancije, da se bodo izpolnile njih zahteve, namreč popolna avtonomija in vveljavljenje državnega prava. Sploh pa, dejal je dr. Gregor, ni še nihče pozval Mladočehov, naj bi vstopili v večino, toda, ko bi se to zgodilo, treba bo se Mladočehom vse drugače pogajati, kakor so to storili Staročehi pri pogajanju z grofom Taaffejem. — Mladočehi se sedaj na vse kriplje pripravljajo za deželno zbornico volitve, ker menijo, da se bodo odločilni krogi še le potem resno nanje ozirali, ako sprevidijo, da je ves češki narod na strani Mladočehov in da ni upanja, da bi kaka druga stranka v kratkem dobila na Češkem krmilo v roke.

Chlumetzkega govor o notranjih političnih razmerah razpravljajo večinoma vsi nam došli listi. Umevajo ga v onem smislu, kakor ga je označil včerajšnji brzojav v našem listu. Nemško-liberalni listi priobčujejo govor z neko posebno zadovoljnostjo, posebno zato, ker jim je z njim prihitel Chlumetzky na pomoč v njih nedoslednosti zaradi glasovanja v celjski točki. Vidi se pa nemškim libe-

ralcem, kako se najedenkrat streznejo in izgube pogum, ako se za kričanje po židovsko-liberalnih listih nihče ne zmeni. Komaj so namreč nemški liberalci razbili koalicijo, že zopet iščejo zmernih, državo ohranjujočih strank, s katerimi bi se oni zopet združili in vladali. Iz vseh pojavov nemško-liberalne stranke pa se jasno kaže, da nima ta stranka nobenih načel in nobenih namenov, razven v breznačajnosti loviti se za osebnimi koristimi. Tudi Chlumetzkyjev govor nam je za to nov dokaz. Razven nekaj pogretnih fraz ni nič novega v njegovem govoru in vendar ga nemško-liberalni listi hvalijo na vse pretege, samo zato, ker jim je dal zopet nekaj upanja, da nemški liberalci ne bodo prav popolno odstavljani od polnih jaslji.

Gališki deželni zbor razpuščen. Kakor poroča „Gazeta Narodowa“, bo objavljen pričetkom avgusta cesarski patent, vsled katerega se ima razpustiti deželni zbor. Nove volitve se vrše, kakor trdi omenjeni list, koncem meseca septembra.

Proti socijalistom v nemški armadi. V državi železa in krvi, katero je zvaril Bismarck, poka jedina podpora, na katero se Nemčija zanaša, namreč njeno vojaštvo. Vedno bolj se množe pritožbe, da vsiljujejo socijalisti svoje revolucijske spise mej vojaške in da se tudi v armadi kaže vedno več socijalistov. Proti temu je sedaj izdal cesar ukaz, kateri se vselej rezervistom prebere, predno se odejejo z vojaško obleko. Silno ojstra kazen se jim napoveduje, ako bi se vdeleževali teh upornih poskusov. Prepoveduje jim ukaz poslušati socijalistične govore, peti take pesmi, sploh ogibati se vsega, kar bi pri njih vzbujalo sum, da so v kaki zvezi s socijalisti. — S takimi ukazi pač ni nič pomaganega, ako ne bo skrbelo oblastvo zato, da se krščanski duh in krščansko življenje uvede mej vojaštvo. Kažejo pa že ti dogodki, da bodo moderne države največ trpele po onih, s pomočjo katerih so bile zvarjene. S silo so se rodile, podlegle bodo sili.

Budgetni odsek francoske zbornice je zaključil 23. t. m. svoje posvetovanje. Dosedaj je rešil odsek proračun za trgovino, poljedelstvo, zidanje, pravosodje, zunanje zadeve in uk in bogočastje, ter črtal razne svote v skupnem znesku sedem in pol milijona frankov. Prihodnja posvetovanja prične 23. septembra in ima do 20. oktobra, ko se zopet snide zbornica, dovolj časa, da dovrši še ostala poročila. Zbornica bo takoj pričela z budgetnim posvetovanjem.

Novi belgijski šolski zakon provzroča mej liberalci in socijalnimi demokrati vedno večje vznemirjenje, izgredi se ponavljajo vedno pogostje in klicev „proč s šolskim zakonom“ ni konca ne kraja. Nikakor ne morejo umeti, kako more priti državi na misel, da bi vpeljala verske šole in pripoznala zasebne kongregacijske šole. Po novem šolskem zakonu se namreč razdeli naučni budget v tri dele: jedna tretjina je namenjena dosedanjim javnim šolam, druga samostanskim šolam, katere prevzame država v oskrb, in tretji del pripada kongregacijskim učnim zavodom, katere ne potrebujejo državnega nadzorstva. Dalje namerava država odškodovati one učitelje, ki niso hoteli pripoznati Frère-Orbanovega liberalnega šolskega zakona in so se odpovedali svoji službi. Tem naredbam se pa na vso moč protivijo in javno kažejo svojo nezadovoljnost. Upati smemo, da bo zaman vse njihovo nasprotovanje.

Razgled po slovanskem svetu.

Starčevićev dom v Zagrebu.

Iz Zagreba, 22. julija.

Naproti novemu državnemu kolodvoru vzdiguje se ponosno lepa dvonadstropna palača, katera je sezidana od prinosov hrvatskega naroda ter 18. julija predana kot dar staremu vodji stranke prava dr. Antonu Starčeviću. Ni moj namen, da opisujem vso slavnost, ki se je vršila prigodom predaje dne 17. in 18. julija, saj so take slavnosti večidel povsod enake, nego mi je omeniti, da se je pri tej priložnosti vzajemnost hrvatskega naroda iz vseh dežel, kjer prebiva, manifestirala v najlepšem svetlu. In ravno to je za nas velika zmaga. Vsi govori, govorjeni pri serenadi in komersu, vsi pozdravi v proslavo starega vodje so nadahnjeni z idejo Hrvatstva in edinosti vsega naroda hrvatskega — in to je prava vrednost te svečanosti. Znano je vsemu hrvatskemu narodu, pa tudi ostalemu slovanskemu svetu, da je dr. Anton Starčević čisto skromen in nesebičen mož, da ni iskal nikdar nagrade za svoje

delo. In ravno ta čednost je največ uplivala na njegove privržence, ker so videli, da je mož značajan. Branil je z vso odločnostjo svojo idejo o edinstvi vsega hrvatskega naroda ter o slobodi in samostalnosti kraljevine hrvatske.

Prav je omenil eden govornikov, da je on oživel zopet starodavno in častno ime hrvatsko, pa ga zagadel narod smatra svojim vodnikom. Da ga vsaj deloma nagradi, poklonil mu je narod dom, ki naj nosi njegovo ime. Ta dom pa naj bode zalog ljubezni, katero goji narod ne samo proti svojemu vodju, marveč tudi proti onim idejam, katere je on vedno zastopal, namreč idejo celokupnega Hrvatsva.

Da je narod hrvatski probujen, pokazala je tudi ta svečanost. Morda v Zagrebu še ni bilo do zdaj tako imenitne hrvatske izjave, kakor se je to zgodilo pri tej priložnosti. More se reči, da je bilo na serenadi do 10.000, a na komersu gotovo 2000 ljudij. A vse se je vršilo v pravem duhu in največem redu.

Bila je zastopana pri tej slavnosti Slavonija po mnogobrojnih deputacijah ter se je s tem pokazalo, da umetno gojenje in od sedanje vlade podpirano Slavonstvo nima in ne more imeti prave bodočnosti, kajti narod je in ostane tudi v Slavoniji hrvatski. Tudi Istra in Dalmacija ste poslali odlične zagovornike Hrvatsva v teh krajih. Poslanci Spinčić, Laginja, Biankini in drugi so prisostvovali tej proslavi. Od vseh strani, kjer stanujejo Hrvati, tudi iz Bosne in Hercegovine, so prispeli pozdravi staremu vodji, kot probuditelju hrvatske ideje.

S to svečanostjo se je dokazalo, da je hrvatski narod zaveden in da potrebuje le previdnih in požrtvovnih voditeljev, da ga pripeljejo k svojemu cilju. Dru. Antenu Starčeviću ne more nobeden zanikati njegove zasluge, da je vedno in konsekvntno gojil in branil idejo hrvatsva. In to je prava in največja njegova zasluga.

Mi smo osvedočeni, da bode narod, ki zna biti svojemu vodji in buditelju Hrvatsva tako hvaležen, to njegovo idejo gojil tudi nadalje ter jo širil in čistil neprenehano povsodi, kjer živi Hrvat. Seveda bode borba za to idejo trajala še dolgo, kajti le preveč ima nasprotnikov od vseh strani in le preveč je še nejasnosti in osebnosti v lastni stranki. Kader bode prešinjal stranko verski moment, tedaj jej bodeta tudi obstanek in zmaga zagotovljena. Jedno je seveda pri vsem tem neobhodno potrebno, namreč: Sloga. A ravno pri tej svečanosti je bilo vse složno, pa je to dobro znamenje, da je narod sprevidel, da je le v slogi moč in da se dá le na ta način doseči zjedinjenje in sloboda Hrvatske.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. julija.

(Izredna seja obč. sveta ljubljanskega) se je vršila danes opoldne. Na dnevnem redu je bil načrt zakona, glede razlastitve zemljišč, ki je potrebna za vravnavo mestnih ulic in trgov. Ta načrt se ima predložiti deželnemu zboru, da ga odobri in predloži v najvišje potrdilo. Načrt zakona se je vsprejel z nebitvenimi spremembami.

(† Župnik Janez Šega.) Dne 23. julija je umrl v Gradeu v bolnici usmiljenih bratov č. gosp. Janez Šega, bivši župnik Podlipo pri Vrhniki, po dolgi, pljučni bolezni. Pokojnik je bil rojen 24. junija 1854. l. ter od l. 1880 duhovnik. Bil je blag značaj, mirno - vesele narave, delaven in vsestransko vzoren duhoven. — Pokojnika priporočamo v memento vzlasti vsem gg. duhovnim sobratom. Svetila mu večna luč!

(Umrl je) 24. t. mes. p. Atanazij Krajnik, dolgoletni magister in vikar. Rojen je bil 14. majnika 1822 v Škofji Loki, v frančiškanski red je vstopil 18. septembra 1844. R. I. P.

(Odlikovanje.) Za izredne zasluge povodom potresne katastrofe v Ljubljani je podelil cesar, kakor javlja „Wiener - Zeitung“, nadalje sledeča odlikovanja: Gosp. višji poštni upravitelj Matija Sorli, pri deželni vladi nameščeni okrajni komisar g. baron Viljem Rechbach, načelnik železniškega obratnega urada državne železnice, g. Josip Dettela in načelnik južnoželezniške postaje g. Evgen Gutmann zlati zaslužni križ s krono; vladni koncipijent g. Karol Ekel in poštni oficijal g. Franc Magajna

zlati križ za zasluge; železniški čuvaj na južni železnici, Ivan Pavlovič, srebrni zaslužni križ. Dalje je dovolil cesar, da se izrazi načelniku tukajšne prostovoljne požarne brambе, g. Francu Doberlet-u najvišja zadovoljnost za njegovo uspešno delovanje.

(Častnim članom) je imenovalo občinsko zastopstvo v Vodich v seji dne 14. t. m. deželnega predsednika barona Heina in okr. glavarja Friedricha v priznanje zaslug povodom potresa.

(Župnim upraviteljem) v St. Lambertu je imenovan č. gosp. Ivan Nemanjič, kapelan v Rovtah.

(Iz Maribora.) Po generalnem ministru frančiškanskega reda imenovan je letos vizitatorjem kranjskoštajerske in hrvatske okrajine p. Kalist Heric, defnitor in župnik v Mariboru; v nedeljo 28. t. mes. prične vizitacijo v Nazaretu na Štajerskem.

(Iz Velikoveca.) dne 23. julija: Gradnja slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda ob Velikovecu čvrsto napreduje, zlasti po neumornem trudu preč. g. župnika Fr. Treiberja. Sedaj se je pričelo z zidanjem drugega nadstropja in okrog 20. avgusta začela se bode napravljati že streha. Kajpak nova šola bode naše nasprotnike v oči! Da bi zmanjšali njen vpliv, hotel je tukajšnji mestni šolski svet vpeljati na mestni šoli slovenski pouk! Gospôda nemško-nacionalna sama je s tem jasno priznala nujno potrebo slovenske šole v tem okraju! Zapomnili si bodemo le-to. Pa naš slavni deželni šolski svet ukrenil je drugače in zapovedal, da se na velikovških šolah ne sme vpeljati slovenski pouk, ker se mora „varovati nemški značaj velikovške šole!“ Ta je prava in lepa! Glavna naloga našim šolam je potemtakem, da imajo „nemški značaj“. Ali vstrežajo šole dejanjskim potrebam, ki jih pripoznavajo najhujši nasprotniki naši sami, ali se deca čemu priuči, vse to je tej gospôdi — deveta briga. Da le imajo in varujejo tisti slavni nemški značaj, pa mislijo, da so izpolnili svojo nalogo! — Zbog tega nastal je med tukajšnjimi voditelji nacionalne stranke razpor, ker se ne vjemajo vsi s takim ukazom.

(Amerikanski Slovenci.) Na praznik sv. Cirila in Metoda in naslednje dneve so se zbrali v Toweru odposlanci raznih slovenskih društev v Ameriki, da krepko vredé „Jednoto“ ali skupno društvo za vse v Ameriki živeče Slovence, kot vidni znak, da tudi Slovenci v Ameriki žive kot poseben katolišk narod. Program temu zborovanju je bil zelo obširen ter se izvrševal stiri dni. Vsaki dan so se zbrali v cerkvi pri sv. maši in slovenski pridigi, potem pa so se razgovarjali, kako vrediti podpore za društvenike, da bi jim bilo bolje zagotovljeno ugodno gmotno stanje. Obširnejše bomo o tem poročali, ko dobimo natančnejših sporočil iz Amerike. Ze sedaj pa izražamo trdno nadejo, da je Bog na priprošnjo sv. Cirila in Metoda obilno blagoslovil delo naših rojakov onkraj morja, ki je bilo posvečeno duševnemu in gmotnemu napredku Slovencev, bivajočih v Ameriki.

(Slovensko-angleška slovnica.) Naš rojak gosp. P. J. Jeram, duhoven v Ameriki, je spisal slovensko-angleško slovnico. Knjiga je broširana v veliki osmerki in obsega 179 strani. Cena za Slovence v Ameriki, katerim je v prvi vrsti namenjena, je knjigi jeden dolar in se dobiva pri vredništvu „Amerikanskega Slovence“ Tower, Minn. — Želeti bi bilo, da založništvo pošlje tudi nekaj iztisov v Evropo našim bukvarnam, ker bodo tudi tukajšnji Slovenci gotovo propaševali po tej slovnici.

(Odkritje spomenika.) Vabilo k slavnosti odkritja spominske plošče umrlemu nadučitelju, bivšemu predsedniku učiteljskega društva za radovljiški okraj, gospodu Marku Kovšci v Kropi, ki se bode vršila v dan okrajne učiteljske konferencije 31. mal. srpana t. l. in sicer z naslednjim vspešdom: 1. Ob 8. uri zjutraj sv. maša v župni cerkvi v Kropi. 2. Po maši obisk groba pokojnikovega, na kojem se bode zapela žalostinka. 3. Slavnostni govor c. kr. okrajnega šolskega nadzornika in prof. g. Fr. Levca in odkritje spominske plošče v šolskem poslopju v Kropi. 4. Po končanej okrajnej učiteljskej konferenciji skupni obed v gostilnici g. J. Jalena. — Pokojni nadučitelj g. Marka Kovšca v Kropi je bil mož vrlo krepkega značaja in izboren zagovornik našega stanu. Radi tega je pričakovati, da se ude-

leži te slavnosti v mnogobrojnem številu tudi p. n. učiteljstvo drugih okrajev, v kar ga uljudno vabi odbor učiteljskega društva za radovljiški okraj.

(C. kr. višjo gimnazijo v Beljaku) je v prošlem šolskem letu obiskovalo 174 dijakov. (Na nižji gimnaziji v Št. Pavlu jih je bilo 176). Po narodnosti je bilo 165 Nemcev in 17 Slovencev. Odliko je dobilo 26 dijakov, prvi red 110, drugi 22, tretji 7, preskušnjo sme delati 7. — Da bi se pridobilo tej gimnaziji več učencev, je izdalo naučno ministerstvo znani ukaz, da se v Celovcu ne smejo več sprejemati gimnazijci z Zg. Koroškega. Ta nedolžni ukaz pa je napravil v nasprotnem taboru že veliko nepotrebnega hrupa.

(Koroške novice) Na vrbskem jezeru je sedaj 3587 tujcev. Lani jih je bilo v istem času 3153. Največ jih je v Vrbi, t. j. 1431 (lani 1300) in v Posečah 1364 (lani 1194), v Krivi Vrbi 457 (lani 384), na Otoku 121 (lani 144). — Velika nesreča zgodila se je dne 20. jul. pri Molebihlu na Zg. Koroškem. Posestnik Hartlieb vozil se je s svojo ženo čez dravski most. Sredi mostu se konj splaši, skoči na stran in posestnik ter konj z vozom pade v Dravo. Zena je bila še pravočasno skočila iz voza. Trupla posestnikovega niso več našli. Tudi konj je utonil. — Svitli cesar podaril je za zidanje cerkvenega stolpa v St. Lenardu v labudski dolini 500 gld. — Bivši dež. predsednik koroški grof Lodron-Laterano je umrl dne 19. t. m. v Inomostu.

(Zadušil) se je osem mesecev stari otrok Terezije Ocepek iz Vač v litijskem okraju. Mati je pustila dete v zibelki brez vsakega varstva ter šla od doma. Ko se je po preteku več ur vrnila domov, je našla dete mrtvo.

(Poskušen samomor.) Predvčeranjem zvečer je poskočila v Ljubljano pri vojaškem kopališču sedemnajstletna Antonija Jamnik. K sreči so srčni ljudje kmalu opazili ter jo še pravočasno potegnili iz vode. Domači prepiri so baje vzrok tega dejanja.

Telegrami.

Stari trg pri Ložu, 25. julija. Pri občinskih volitvah je sijajno zmagala katoliška ljudska stranka. Podobčine so izvolile izmed 23 odbornikov, 21 naših, 2 nasprotna. Pri skupni volitvi so dobili naši kandidatje v 3. razredu do 350 glasov, nasprotni 3 glasove; v drugem naši do 80, nasprotni 45 glasov; v prvem razredu smo imeli jednako glasov in srečka je odločila dva za nasprotnike in jednega za nas. V dosedaj liberalnem občinskem odboru je sedaj 28 naših in 4 liberalni. — To je odgovor naših mož na liberalno izzivanje. Slava jim!

Dunaj, 24. julija. Minister zunanjih del grof Goluhovski se je podal danes v Iši k cesarju, da predlaga o tekočih opravilih.

Dunaj, 25. julija. Gospodska zbornica je danes vsprejela v drugem in tretjem branju finančni zakon za leto 1895. Liberallec Unger je izjavil v imenu ustavne stranke, da obžaluje, ker se je stavila v proračun točka za slovensko gimnazijo v Celju, katere pedagogični namen bi se bil tudi dosegel s tem, da bi se bila na kakem drugem kraju ustanovila slovenska gimnazija. Stranka pa vkljub temu ne predlaga, da bi se črtala ta točka, ker, v svesti si domoljubne dolžnosti, ne vidi rada, da bi se še dalje zavlekla rešitev budgeta. (Živahno odobravanje.) Grof Falkenhayn izjavi v imenu desnice, da postopa gledé Celja le zato tako, da more sedanja vlada izpolniti obljubo, katero je dala prejšnji vladi gledé celjske točke, ker mora vladati gotova jednakomernost. Zateve slovenskega naroda so pravične. Vladi je sedaj prepuščeno, kako naj spolni Slovincem dano obljubo. (Odobranje.) Grof Meran pravi, da se popolno vjema z izjavo člana Ungerja. Grof Zedwitz govori o pomenu zdravilstva z vodo in pravi, da je za zdravljenje davice to boljše, kakor pa dragi Heilserum. Baron Conrad opozarja na gospodarske potrebe posebno v alpinskih deželah, ter priporoča v to svrhu potrebne zakone in kolikor možno naglo rešitev davčne preosnove. Potem, ko

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

je še govoril poročevalec Dumba, se je vsprejel finančni zakon. Na to so se vsprejele vse ostale predloge dnevnega reda brez debate v drugem in tretjem branju. Predsednik Kielmansegg izjavi, da je zaključen državni zbor.

Most, 24. julija. V današnji seji občinskega odbora je omenjal župan v ginljivem govoru katastrofe, ki je zadela mesto Most, in prosil okrajnega glavarja, da sporoči cesarju najudanejo zahvalo za izdatno podporo, ter izrekel zahvalo ces. namestniku za njegov dvojni obisk, in sploh vsem, ki so pomagali na kakoršen koli način v prvi sili.

Budimpešta, 24. julija. Mestni zbor je danes sprejel soglasno sledeči predlog: Zbor izraža globoko žalost nad umorom velikega bolgarskega domoljuba Stambulova in izreka njegovi vdovi iskreno sožalje. O tem sklepu se je obvestila Stambulova vdova pismenim potom.

Spoletto, 24. julija. Danes ob 4. uri 36 min. popoldne se je čutil valovit, 3 sekunde trajajoč potres.

Carigrad, 24. julija. Danes se pričakujejo pojasnila na vladino noto glede preosnov v Armeniji. Imenovanje Schakir-paše je že uradno naznanjeno.

London, 24. julija. Povodom volitev v Kilruts je nastal velik prepir. Bivši kaznjeneec, z imenom Egan, je naščuval ljudstvo in policija je morala z orožjem poseči vmes. Mnogo antiparnelitov je ranjenih.

London, 24. julija. „Reuters Office“ se poroča, da zahteva japonska vlada, da Kitaj zviša vojno odškodnino za 7.500.000 taelov.

London, 24. julija. Do sedaj je izvoljenih 370 unijonistov, 135 liberalcev, 9 parnelitov, 57 antiparnelitov in 2 kandidata delavske stranke.

Umrli so:

22. julija. Marija Wruss, uradnega sluge žena, 55 let, Dunajska cesta 21, myelitis spin.

24. julija. Berta Princ, paznikova hči, 9 let, Dunajska cesta 35, davica.

V bolnišnici:

21. julija. Marija Peterka, kovačeva žena, 26 let, pyaemie.

V hiralnici:

24. julija. Frane Borin, kajzar, 55 let, sušica možgan.

Tuji.

23. julija.

Pri **Stonu**: Seberiny, Bing, Freund z Dunaja. — Pajanovič iz Zagreba. — Legat iz Prestraneka. — Kleinlercher iz Plana. — Jaksehe iz Grada. — Hartmann z Dovjega. — Omerša iz Trilča. — Klobova iz Skofje Loke. — Čop iz Zagreba. — Čop iz Vel. Gorice. — Dovnik iz Gorenjega Grada. — Pivec z Rečice. — Torkar iz Košane. — Schütze iz Hamburg-a. — Oblak iz St. Pölten-a. — Reithmayr iz Pulja. — Žagar iz Markovca.

Pri **Maliču**: Winter, Šuklje, Rampf, Kaprišek, Mukisch, Schacherl z Dunaja. — Schütz iz Celovca. — Trapet iz Koblenca. — Scheerbrath iz Kolonije. — Scholz iz Linca. — Pfeifer s Krškega. — Ehsinger iz Monakovega. — Bogup iz Lvova. — Braune iz Kočevja. — Langer iz Brilina. — Neuber iz Pečuha. — Audniger iz Britofa. — Teutsch iz Budimpešte.

Pri **Lloydu**: Dragoš iz Adlešič. — Pakiž iz Zamosteca. — Lavrenčič z Vrhpolja. — Arko iz Postojine. — Floritto z Reke. — Heral iz Gorice. — Weber iz Zalega Loga. — Nozdroviczy iz Budimpešte. — Wohlschlager iz Postenstein-a. — Deutschmann iz Halbstata.

Pri **Južnem kotodvoru**: Stara, Piringer, Graeffe z Dunaja. — Stossel iz Steyr-a. — Scholz iz Zagreba.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
24.	9. zvečer	739.8	17.6	sl. vzh.	jasno	
25.	7. zjutraj	741.1	14.0	sl. sever	jasno	0.0
	2. popol.	740.2	26.7	sl. ssvzh.	jasno	
Srednja večerajšna temperatura 19.2°, za 1.4° pod normalom.						

Posestvo na prodaj.

Okolu 70 oralov, med tem največ gozda, **jednonadstropna hiša, gospodarska poslopja**, vse v prav dobrem stanju, **jedno uro od Kranja**. Pogoji prav ugodni. 437 4-4

Natančneje pové gosp. **Anton Klein**, hišni posestnik in lastnik tiskarne v Ljubljani.

Dober

glasovir

je zelo po ceni na prodaj Pod trančo št. 1, III. nadstropje. 444 3-3

Slovenci!

Solze nam stopajo v oči, ko gledamo v podrtine naše ljube prestolnice, bele Ljubljane.

Pomagajte, Slovenci, Ljubljani in ljubljanski okolici — poginjajočima ob velikonočnem potresu letošnjega leta. Kolikor le morete, pomagajte; posebno sedaj, ko ni še minula prva doba bede in silnih potreb.

A po preteklih treh mesecih se polagoma vendar le že umirja zemlja pod nami — umirjate se torej Vi sami.

Zato je zopet došel čas, da se v obilnejši meri spominjate družbe sv. Cirila in Metoda — saj je tudi njo do živa pretresla velikonočna narodna nesreča.

Skrčiti hočemo sicer za jedenkrat svoje potrebe. Toda svojega narodnega poslanja pa nočemo skrbiti niti za trenutek.

Pomnite rojaki, da duševno ohranjamo tisti Vaš rod, kojemu prvostoluje za sedaj nesrečno slovensko sredotočje: naša Ljubljana.

Zato požrtvujoč se in polno desnico darujoč ljubi Ljubljani in nje mili nam okolici delite ob jednem vsaj svojo levico drobtinice družbi sv. Cirila in Metoda v pomoč.

Slovenci! posebno Ve izvankranjske Slovenke in Vi izvankranjski Slovenci — tega si bodite svesti vsak čas, da kranjski potres naše vseslovenske družbe za stalno zrahljati ne sme.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, 20. julija 1895.

Prvomestnik:

Tomo Zupan.

Podpredsednik:

L. Svetec.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Zeliščni sirop

od občinstva navadno zahtevan pod imenom

sok za prsi, pluća in zoper kašelj

prirejen iz

planinskih zelišč in lahko razstopljivega vapnenega železa.

Steklenica z navodilom o porabi 56 kr., 12 steklenic 5 gld.

Dobiva se pri 565 37

Ubaldu pl. Trnkóczy - ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Razglas.

Graččina v Črnomlju prodá iz proste roke vsa svoja posestva skupaj ali posamezno na parcele in sicer:

Grad v Črnomlju šte. 1 z vrti, v katerem so velika gostilna, pisarne c. kr. okr. glavarstva in druga stanovanja.

Mlin v mestu št. 94 s 6 tečaji in žago.

Vrtovi merijo približno 2 orala, **hrastove in smrekove loze**, prav blizu in lepo ležeče 203 „

njive 40 „

pašinci in košenice 25 „

skupaj 270 oral.

Prodajati se bode pričelo **dné 1. oktobra t. l.**, kupi se pa tudi lahko prej. — Pogoji so jako ugodni.

Natančneje se poizvé pri **oskrbništvu graščine v Črnomlju.**

450 1-1

Najtužnejše užaljen naznanja podpisaneec prežalostno vest, da je njegov preljubljeni, nepozabni brat, velečastiti gospod

Janez Šega,

župnik v pok.,

po dolgi in mučni bolezni, večkrat prejemši svete zakramente za umirajoče, v torek, dné 23. t. m., ob 1.4. uri popoldne v Gradcu v 42. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predreza pokojnika se bode izročilo dné 25. t. m. na pokopališču sv. Petra v Gradcu v rodbinski gomili večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi šč. usmiljenih bratov v Gradcu. Blagega rajnika priporočam prijateljem in znancem v spomin in pobožno molitev.

V Ljubljani, dné 24. julija 1895.

Karol Šega,

c. kr. gimn. profesor, v imenu ostalih sorodnikov.

Mesto posebnih naznanil.

Dunajska borza.

Dné 25. julija.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 75 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 65 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 10 „
Ogerska zlata renta 4%	123 „ 25 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 80 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1056 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	398 „ 30 „
London vista	121 „ 45 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 42 1/2 „
20 mark	11 „ 87 „
20 frankov (napoleonor)	9 „ 63 1/2 „
Italijanski bankovci	45 „ 85 „
C. kr. cekini	5 „ 73 „

Dné 24. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 „ 75 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 „ 50 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 75 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	146 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	131 „ 50 „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 „ — „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	99 „ 25 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 90 „
Priporitne obveznice državne železnice	225 „ — „
„ „ južne železnice 3%	171 „ — „
„ „ južne železnice 5%	131 „ 25 „
„ „ dolenskih železnic 4%	110 „ — „

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	145 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 25 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	70 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	72 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	173 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3530 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	555 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	110 „ — „
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	77 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	92 „ 30 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 „ 50 „
Papirnih rubljev 100	129 „ 75 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri šrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.